

Lande til i Tide at tænke over en Storkamps Konsekvenser og i Tide at indrette sig derefter.

Gennem den Udvikling, jeg her har skildret, og som vi ser foregaa for vore Øjne i en Række Lande, er Arbejdskampene fra at være faglige Stridigheder blevet til egentlige Klassekampe, til en Art moderne Borgerkrige, hvorfra den Bitterhed fremspirer, der giver stadig Næring til Klassehadet i vort Samfund. Arbejdskampene er produktionsmæssigt set økonomisk og socialt blevet en virkelig Samfundsfare, og de indeholder, hvad vi i mangfoldige Tilfælde baade i andre Lande og ogsaa her i Danmark har set Eksempel paa, Spiren til selve det ordnede Samfunds Opløsning. Overfor denne Udvikling vil Forligsinstitutionernes Magtesløshed utvivlsomt vise sig fra Tid til anden, og selv om en Udvikling af Forligsinstitutionens Myndighed sandsynligvis vilde faa nogen Betydning her, vil der utvivlsomt stadig foreligge saadanne Opgaver for den, som den ikke vil være i Stand til at løse, og Afgørelsen af de paagældende Stridigheder vil da kun kunne naas gennem en alt ødelæggende Kamp, en Kamp med Ødelæggelse af store Værdier. Afgørelsen vil her — ligesom i Krigene mellem Nationerne — blive truffet efter, hvem der har den største Magt, ikke efter, hvad der er Ret, og ikke efter, hvad der er samfundsgavnligst, og Resultatet for begge Parter, baade Arbejderne og Arbejdsgiverne selv, vil da Tid efter anden blive en Blødtapning, en Forringelse og Ødelæggelse af Konkurrenceevnen i de Erhverv, som begge Parter dog til syvende og sidst skal leve af.

Jeg tror, man tør sige, at det er en Form for Afgørelser af økonomiske Spørgsmaal, der kan betegnes som fuldkommen uværdige for Kulturnationer, fornuftstridige og stridende mod hele den moderne Tids Aand, der netop paa Produktionsområdet stræber efter at undgaa Tab ved en rationel Udnyttelse af Produktionskræfterne.

Overfor denne Undergravning af Samfundets Livsfunktioner er det, vi fra vor Side hævder Samfundets Ret til at værges sig selv, og ikke blot en Ret til at værges sig selv, men tillige en Pligt til at skabe et Værn for den Del af Befolkningen, der staar udenfor de kæmpende Organisationer, og som intet udestaaende har med de stridende Parter, men hvis Livsinteresser trues, hver Gang Organisationerne tårner sammen i Kamp. Vi maa, saa længe Forholdet mellem Arbejder og Arbejdsgiver befinder sig paa det nuværende Standpunkt, anse det for nød-

vendigt gennem en Lovgivning at skabe et Værn for Samfundets Fællesinteresser overfor den Fare, som Særinteressernes Kamp indeholder — jeg kan ogsaa sige overfor Organisationsmagtens Misbrug. Dette er Maalet for det Forslag, vi her har fremsat, og som gaar ud paa at oprette en Voldgiftsinstitution, en Voldgiftsdomstol, der i givet Tilfælde skal kunne afsige bindende Voldgiftskendelser i Arbejdsstridigheder, der truer omfattende Samfundsinteresser.

Det er jo i og for sig ikke nogen ny Tanke, der her føres frem. I denne Forbindelse skal jeg ganske se bort fra, at et Voldgiftssystem i en Menneskealder har virket i de australske Stater. Forholdene i de australske Stater og Danmark er nu en Gang saa forskellige set fra et økonomisk Synspunkt, at det meget vel kan være tvivlsomt, om man kan drage omfattende Slutninger ved at sammenligne Forholdene paa det her omhandlede Omraade i to saa uensartede Dele af Verden. Men Kamptilstanden mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, som jeg har skildret den her, har ogsaa medført, at Voldgiftstanken paa dette Omraade er i stadig Vækst rundt om i Europas Lande. I en Række Lande som England, Belgien, Holland, Sverige og Finland søger man gennem Lovgivning paa forskellig Maade at paavirke Parterne til frivillig at underkaste sig en Voldgiftsrets Afgørelse, naar Forligsmæglingen strander. Men der er ogsaa europæiske Lande, hvor man har taget Sigte paa, paa samme Maade som i nærværende Forslag, i visse givne Situationer at *paalægge* Parterne at bøje sig for en upartisk Voldgiftskendelse. Det gælder Tyskland, hvor der i Øjeblikket er en Ordning gaaende ud paa, at Forligskamrene, naar de har afsagt en Kendelse, der ikke antages af begge Parter, har Myndighed til at erklære Kendelsen for *bindende* for Parterne; i visse Tilfælde overlader den tyske Lovgivning denne Myndighed til Rigsarbejdsministeren. Denne Adgang i den tyske Lovgivning til en saadan tvungen Afgørelse er kun tilladt som et sidste Midde og kun i sjældne Undtagelsestilfælde. Denne Fremgangsmaade er imidlertid i Løbet af de sidste 3—4 Aar anvendt adskillige Gange i Tyskland, og skønt Arbejdsgiverne har været Modstandere af Ordningens Gennemførelse og — saa vidt jeg ved — vistnok ogsaa den største Del af Arbejdernes Organisationer, er dog de afsagte Kendelser fuldt ud blevet respekteret.

Det er en kendt Sag, at der i Norge i adskillige Aar har eksisteret en Lovgiv-